

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ FAKULTA

Taneční umění

Choreografie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

SOUČASNÝ TANEC V REGIONECH

Jan Štrachal

Vedoucí práce : Mgr. MgA. Lucie Hayashi, Ph.D.

Oponent práce: prof. Mgr. Dorota Gremlicová, Ph.D.

Datum obhajoby: 08. 6. 2022

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2022

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Dance

Choreography

BACHELOR THESIS

CONTEMPORARY DANCE IN CZECH REGIONS

Jan Štrachal

Thesis advisor : Mgr. MgA. Lucie Hayashi, Ph.D.

Examiner: prof. Mgr. Dorota Gremlicová, Ph.D.

Date of thesis defense: 08. 6. 2022

Academic title granted: BcA.

Prague, 2022

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

<p style="text-align: center;">Současný tanec v regionech</p>
--

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne
diplomanta

podpis

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

Jméno	Instituce	Datum	Podpis

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat Mgr. MgA. Lucii Hayashi, Ph.D. za četné rady v průběhu tvorby této bakalářské práce a všem regionálním kulturním manažerům, kteří se mnou ochotně sdíleli své zkušenosti a know how.

Abstrakt

Tato práce shrnuje a popisuje kulturní aktivity konkrétních neziskových organizací a jejich dopad na sociálně – kulturní kvalitu obyvatel dotyčných měst. Práce zkoumá, do jakých koutů České Republiky se pravidelně dostává produkce festivalu Tanec Praha a jak pomáhá chodu a dramaturgickému pojetí nezávislých multi- žánrových scén v regionech.

Klíčová slova:

Současný tanec, regiony, nezávislé divadlo, neziskový sektor, Tanec Praha

Abstract

This thesis analyses the activities of non-profit organizations and their impact on social and cultural quality of life in their surroundings. The thesis examines the locations of festival Tanec Praha in the Czech regions and its helpful activities that are necessary for the dramaturgical line of independent local scenes of contemporary art.

Key words:

Contemporary dance, regions, independent theatre, non-profit, Tanec Praha

Obsah

1. Úvod	8
2. Současný tanec v regionech	10
3. Aktivity Tanec Praha v historii a současném regionálním programu	12
3.1 Stručná historie festivalu	12
3.2 Program festivalu v regionech v roce 2019	13
3.3 Shrnutí regionálního programu festivalu 2019 a jeho lokací	16
3.4 Festivalový ročník 2020	19
3.5 Festivalový ročník 2021	20
3.6 Festivalový ročník 2022	20
4. Aktivity Nové Sítě a jejich dopad na nezávislou scénu v regionech	22
5. Jihočeský kraj- Kredance	24
5.1 Současné fungování Kredance	25
5.2 Divadelní program Kredance	26
6. Moravskoslezský kraj- Move Ostrava	29
6.1 Historie Move Ostrava	29
6.2. Současné fungování Move Ostrava	39
6.3 Divadelní program Move Ostrava	30
6.4 Filosofie spolku a jeho metody zviditelňování se	33
7. Kraj Vysočina- DIOD	34
7.1 Historie DIODu	34
7.2 Současné fungování DIODu	35
7.3. Finanční strategie DIODu	36
8. Srovnání Kredance, Move Ostrava, DIOD	38
9. Závěr	40
10. Zdroje a prameny	42

1. Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si vybral z několika důvodů. Jako student Akademie múzických umění v Praze jsem byl více než překvapen z výuky současného tance hlavně z důvodu, že jsem se s tímto pojmem za celou dobu studia Pražské taneční konzervatoře a střední odborné školy s.ro. nesetkal. Styl výuky současného tance mě oslovil hlavně v jakési přirozenosti, ze které vychází. Jako tanečník vychován stylem street dance jsem po několika letech různých tanečních technik velmi ocenil širokou možnost improvizace, zájem o správné používání celého těla a celkový přesah do jiných tanečních technik. Skrze mé studium bakalářského programu jsem se současnému tanci ještě více přiblížil a hned v druhém ročníku se dostal ke spolupráci s Ostravským Cooltoureem. Jako student HAMU jsem samozřejmě věděl, jak to chodí v neziskovém sektoru v Praze, ale poprvé jsem mohl na vlastní kůži zažít, jak se tvoří současné divadelní řemeslo přímo v regionu. Po mém měsíčním působení v Ostravě a úspěšně odehrané premiéře představení *Puzzle* choreografky Anny Jirmanové jsem byl nesmírně ohromen tvrdou a ne vždy adekvátně oceněnou prací realizačního týmu Cooltouru. V tu chvíli mi bylo jasné, že se do fungování nezávislých scén v České Republice chci dostat více. Svou prací jsem chtěl zkoumat vývoj fungování center současného umění v regionech, jeho dramaturgii a celkovou problematiku fungování a financování neziskového sektoru. Velkou pozornost jsem chtěl vložit do vývoje diváka, který na rozdíl od Pražské divácké obce není z většiny člen taneční komunit.

Největší motivací pro mou práci ale od začátku bylo podpořit kulturní činitele nezávislého divadla, kteří podle mých osobních zkušeností odváděli velmi tvrdou práci, a já chtěl zjistit, co za tím vším stojí. Proč se nezávislé scény potýkají s malou návštěvností diváků, proč se jejich aktivity stále musí přizpůsobovat velmi nízkému finančnímu rozpočtu a hlavně, co motivuje samotné produkční a organizační složky spolků k jejich další práci. Na druhou stranu jsem ale chtěl vyzdvihnout kouzlo jakési pospolitosti, kterou jsem v nezávislých scénách vždycky pociťoval. Čím to, že v produkčních týmech vždy převládá komunitní pouto, a i přes všechny problémy je drží láska k oboru.

2. SOUČASNÝ TANEC V REGIONECH

Hned na začátku svého výzkumu jsem zjistil, že samotný pojem tanec bude muset být předem vysvětlen. Po pár rozhovorech a zhlédnutí programu nezávislých scén jsem o termínu současný tanec zavadil jen zřídka kdy. Neznamená to ale, že by se současný tanec v regionech neobjevoval, jen se nenápadně přidružuje k termínům pohybové a fyzické divadlo nebo novému cirkusu. Častokrát se všechny druhy tanečního a pohybového divadla také kategorizují do prostého slova „pohyb“, nebo do pojmu „živé umění“. Anglický termín „contemporary dance“ je veřejně přijatý odborný název, který pojímá širokou škálu pohybových interpretací.¹ Absence pojmu současný tanec v Českém teatrologickém slovníku dokládá, že definice současného tance ještě nebyla českou divadelní obcí ustálena.

Jistá otevřenost k inspiracím z jiných žánrů podle mého názoru činí ze současného tance tu nejaktuálnější podobu divadelní výpovědi a stejně jako situace ve společnosti se dokáže měnit a adaptovat. Stejně tak se postupem času mění i v Čechách a s pomocí multižánrových festivalů a neziskových organizací prosakuje do široké společnosti jako reakce na současné dění v i mimo kulturu. Česká scéna současného tance se otevírá také působením konzervatoře Duncan Center, která vychovává studenty, kteří mají techniky současného tance již ve svém repertoáru, a jsou připraveni dále tvořit. Problémem je, že současný tanec ve svých osnovách nabízí dále jen Taneční Konzervatoř Ostrava. Zbylé konzervatoře stále pokračují v zasetých osnovách klasického, moderního tance a trochou lidového tance.

Situace v regionech ale na tom dle mého názoru není vůbec špatně. Při pomyslném pohledu na mapu České Republiky se současný tanec v různých formách objevuje ve všech čtrnácti krajích. Nedostatek studovaných profesionálů v oblasti produkce, zapříčiněný absencí studijního programu taneční produkce, ale z neziskových organizací zabývajících se podporou současného umění tvoří poloamatérské scény, které častokrát fungují díky práci organizátorů bez jakéhokoliv studia kulturních oborů.² Tím se samozřejmě nemusí měnit kvalita produkcí, ale v rozhovorech s vedoucími organizací mi bylo potvrzeno, že se

¹ OPAVSKÁ, Andrea. Český současný tanec v 90. letech 20. století: Diplomová práce. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Hudební fakulta, 2006, str. 22.

² HAYASHI, Lucie. Potenciál tance v kulturní politice, Živá hudba str. 169, Vydává Hudební a taneční fakulta a Nakladatelství AMU, 2022, 21, ISBN 978-80-7331-570-2

spoustu produkčních činností týmy učily za pochodu. Center nezávislého divadla, které ve svých programech uvádějí i pohybové inscenace, je po celé republice mnoho. Často se nacházejí v krajských městech jako např. Brno, Plzeň, České Budějovice atd. Krajskými městy bez takovýchto institucí jsou Ústí nad Labem a Karlovy Vary. Za Ústecký kraj se alespoň jako partner festivalu Tanec Praha staví Městské divadlo Varnsdorf. Podobně tomu je i v Karlovarském kraji, kam současný tanec zavítal v rámci festivalu díky spolupráci s Galeríí Supermarket WC. Zbývající kraje se mohou opírat o fungování nezávislých scén, které kromě kulturních akcí vytvářejí i akce komunitní, čímž napomáhají sociálně – kulturnímu životu v krajích. V některých regionech i vznikají nezávislé soubory při organizacích, které současné umění aktivně tvoří. Největší pomocí, díky které mohou regionální scény uvádět představení mimo svůj finanční dosah, jsou taneční festivaly. Mezi nejhlavnější patří festival Malá Inventura a fenomén současného tance v Čechách, Tanec Praha.

3. Aktivity Tanec Praha v historii a současném regionálním programu

Taneční festival Tanec Praha se v průběhu své existence zasloužil o rozvíjení taneční scény nejen v Praze, ale i po celé České Republice. Jeho role nespočívala jen jako pomyslný můstek mezi zahraniční taneční scénou a tou českou, ale jako ledoborec prorážel zamrzlé končiny českých regionů, do kterých v 90. letech 20. století vnesl kulturu současného tance. Aktivity festivalu v regionech totiž zapříčinily rozvoj neziskových center umění, bez kterých bychom v současné době nemohli předávat současný tanec širokému okolí v takovém měřítku, v jakém se nám to nyní daří.

Tanec Praha také přímo napomáhá vzniku nových inscenací přímo v regionálních centrech, které mohou dále posílat svou pomoc konkrétním uměleckým subjektům. Tím dále představuje současný tanec jako divadelní formu s vysokou uměleckou úrovní a velkým potenciálem oslovit diváky napříč generacemi.

Kvůli pandemické krizi se fungování festivalu v posledních letech proměnilo. Program roku 2020 a 2021 byl co se týče rozvoje festivalu a mého tématu nerelevantní, tudíž jsem největší pozornost vložil do programu roku 2019. V roce 2020 a 2021 jsem porovnal lokace festivalu v regionech a díky velmi milé pomoci slečny Veroniky Hladké z produkce festivalu jsem dostal i předčasné informace o lokacích na rok 2022.

3.1 Stručná historie festivalu

Hlavním epicentrem současného tance a pomyslnou bránou do regionů je v České Republice hlavní město Praha, ve které již od roku 1989 každoročně probíhá festival Tanec Praha. Jako pojem současný tanec i Tanec Praha si hledal své místo v porevolučním tanečním dění na konci 20. století. Z historie festivalu i jeho propagačních materiálů vyplývá, že se festival původně prezentoval jako přehlídka výrazového či moderního tance. V průběhu let, kdy se v Praze díky festivalu ukázali mistři oboru jako např. NDT 2, Kibbutz Contemporary Dance Company, Twyla Tharp, Sasha Waltz a další, se měnilo široké povědomí o současném tance i tanci samotném. Produkci festivalu velmi pomohlo otevření divadla Archa, založení taneční konzervatoře Duncan center a hlavně založení prvního tanečního domu v Praze divadla Ponec v budově bývalého kina. Podporu dostával festival od mnoha

partnerů, ale i od bývalého prezidenta Václava Havla, který se na festivalu opakovaně objevil jako host nebo pomyslný patron. Tanec Praha již přes 30 let pomáhá pravidelnému zvyšování úrovně současného tance v Česku a výrazně ovlivňuje dění v regionech. Kromě regionální práce ale i udržuje českou scénu relevantní k světovému rozvoji tance a stále obohacuje divácké i profesionální taneční kruhy. S přibývajícím rokem se festival dokonce i prodlužoval a nyní ho bereme jako celý měsíc tance. Od doby pandemie se festival konal dokonce a dvakrát v roce.

Tanec Praha začal expandovat do regionálních scén v roce 1991, kdy se ukázal například v Liberci, či Košicích. Dlouhou dobu se objevoval spíše v krajských městech a na větších scénách. Postupem času se ale rozvinul do menších měst, jako například Tábor, Valašské Meziříčí, Broumov, nebo například Luhačovice. Jako u rozboru neziskových organizací v regionech, i u Tance Praha se budu zaměřovat na období od roku 2019 do současnosti.

3.2 Program festivalu v regionech v roce 2019

Ročník 2019 byl pro festival a současný tanec přelomový hlavně pro jeho aktivitu v regionech. Produkce festivalu chtěla pomoci regionálním scénám uvést hlavně zahraniční umělce, na které za normálních podmínek kvůli nedostatečnému finančnímu zajištění nemohou dosáhnout. Festival se v tomto roce ukázal na dvaadvaceti regionálních scénách. V programu byly zahrnuty představení s označením „Family friendly“ a „TP Junior“, čímž se festival snaží dostat se blíže starším generacím a malým dětem. Formát „Dance NEWS“ pomáhá zviditelnění mladých talentů mezi studenty umění v Česku a díky spolupráci s Ghana Dance Ensemble se pouští do zahraničních kolaborací. Z festivalového vizuálu je také poznat, že se jeho organizátoři nebojí vykročit z komfortní zóny a zaujmout jedinečným a novým vizuálem. V průběhu festivalu se také konaly besedy spojené s Pražským Quadriennale, které se v tomto roce konalo.

Největším počtem festivalových představení se v roce 2019 těšil Jihočeský a Pardubický kraj. V Jihočeském kraji se program rozmístil do šesti velmi rozdílných míst, díky kterým mohli diváci shlédnout program v netradičních prostorech, což ukazuje jistou variabilitu a volnost současného umění. Kromě

divadelních scén totiž umělci vystupovali na nádvořích historických muzeí, klášterů nebo v nejpůsobivějších zákoutích ikonických staveb daných regionů.

V chodbě Dominikánského kláštera představil Martin Talaga se svým performance *Soma*. Tanec Praha ale roztančil i Divadlo Oskara Nedbala s inscenací *Forecasting*, ve které si Barbara Matijević a Giuseppe Chico hrají s amatérskými videi na Youtube a pomocí svých těl vytvářejí napůl reálné a napůl virtuální obrazy. Na nádvoří Městského muzea ve Volyni se představila Lenka Kniha Bartůňková a Ridina Ahmedová s představením *Eymen*, které bylo vytvořeno ve výše zmiňované kolaboraci s Ghana Dance Ensemble. *Eymen* ukazuje divákům rozdíly vnímání stárí a smrti ve velmi rozlišných kulturách, Evropské a Africké. V rámci jihočeského kraje se představení *Eymen* uskutečnilo i ve Čkyňské synagoze a Broumovském klášteře. Ve Švestkovém dvoře v Malovicích se v neposlední řadě předvedli Markéta Stránská své představení s názvem *Leť* a Viktor Černický se sólem *Pli*. V rámci sekce programu VEN.ku TANCI se na Sokolském ostrově v českých Budějovicích a v Píseckém Fügnerovo náměstí odehrálo představení *LEGOrytmus* uskupení tYhle.

Osmkrát se v roce 2019 hrálo v Pardubickém kraji, ve kterém opět ožily i netradiční prostory. Na nádvoří Choceňského zámku se opět představila inscenace *Eymen* a českou divadelní scénu reprezentovali i absolventi Katedry nonverbálního divadla z HAMU, Lukáš Bláha Bliss a Eva Stará. Ve své inscenaci *DÓ* ukázali multižánrové představení inspirované japonskou básní. V Zámecké zahradě se opět odehrálo představení *LEGOrytmus*.

Kromě obce Choceň se z festivalového programu mohli diváci těšit i přímo v krajském městě. V Galerii města Pardubic (GAMPA) se odehrála již zmiňovaná *Soma*. Tento kratší kus ale ve stejném večeru doplnilo sólo *Métamorphose* madagaskarské umělkyně Judith Olivie Manantenasoa, která ve své inscenaci velmi otevřeně zkoumá roli ženy, svou sílu a svobodu. V prostoru Divadla 29 se odehrála již zmiňovaná představení *Forecasting*, *Leť* a *Pli*.

O jednu méně, tudíž šestkrát, se hrálo v Plzeňském kraji. Představení *Eymen* se odehrálo v dalším z Klášterů a to Kladrubském. Česko-africké představení se odehrálo i ve Svatoborském táboře Odolenka. V Plzeňském prostoru Moving Station se znovu předvedla madagaskarská umělkyně se svým sólem *Métamorphose*. Na stejné scéně se ale představilo představení *Assemblage* z dílny Martiny Hajdyly Lacové. V Plzni se ale nehrálo jen v divadelních prostorech.

Na náměstí před Západočeským muzeem se odehrálo představení *House Beating*, které svou fyzičností zkoumá možnosti propojení architektury a lidském těla. I v Plzeňském kraji se se svým sólovým experimentem *Pli* představil Viktor Černický.

Dalším krajem, ve kterém se odehrálo pět představení, je kraj Jihomoravský. Na scéně brněnské Reduty se opět objevila madagaskarská umělkyně Judith Olivie Manantenasoa, v prostoru Industria se odehrála inscenace *Forecasting*, nádvoří Domu Pánů z Kunštátu se mužskými těly zaplnilo díky představení SOMA a na Moravském náměstí se reprízovalo představení *House Beating*. Představení, které se v jiných regionech neobjevilo, bylo *Let me change your name* korejské Eun-Me Anh a její company, která na festivalu Tanec Praha zazářila již v roce 2011 s inscenací *Dancing Grandmothers*. V roce 2019 se jako událost sezóny s Představením *Let me change your name* ukázali i v pražském Ponci.

V Královéhradeckém kraji díky festivalu nabídlo Divadlo Drak dvě inscenace, a to *Same Same* z dílny danceWATCH a Karin Ponties a zábavný manuál současného tance³ s názvem *Pojďme na Tanec* od VerteDance a Petry Tejnorové.

Jihlavský DIOD nabídl obyvatelům Vysočiny reprízu inscenací *Eymen* a *SAME SAME*. Představení *Eymen* se hrálo i na karlovarské Tržní Kolonádě. Další repríza se odehrála i v olomouckém Divadle na Cucky, kde se představila inscenace *Forecasting*.

S ojedinělým programem se festivalu Tanec Praha zúčastnil i Ústecký Kraj. V severně položeném Varnsdorfu se diváci těšili z inscenace Švihla Terezy Hradílkové a Filipa Míška.

Toho času fungující Cooltour nabídl ostravskému publiku hned dvě představení. Eliška Brtnická ukázala své akrobatické sólo *Enola* a Tereza Hradílková se představila v taktéž sólovém představení s názvem *Nepřestávej*.

Součástí programu festivalu Tanec Praha v regionech byly i workshopu a různé pohybové lekce, které se konaly jako podpůrný program pro představení současného tance lidem.

³ Daniela Machová, *Pojďme na tanec – zábavný manuál současného tance – recenze*, Taneční aktuality: [online]. 2017. Dostupné na: <https://www.tanečniaktuality.cz/recenze/pojdme-na-tanec-zabavny-manual-soucasneho-tance>. [cit. 02.4.2022]

3.3 Shrnutí regionálního programu festivalu 2019 a jeho lokací

Festival v regionech nabídl dvacet čtyři inscenací, které se i s občasnými reprízami dohromady odehrály třicetkrát. Celkově festival proběhl v desíti krajích a dvaadvaceti obcích, což při připočítání pražského programu z demografického hlediska pokrývá většinu republiky. Sedmnáct představení se odehrálo v pro tanec přizpůsobených prostorech. Jsou to buď kamenná městská divadla, nebo scény současného tance. Tyto neziskové organizace jsou mým hlavním tématem, a proto jsem se na ně v analýze aktivit Tance Praha zaměřil.

V Jihočeském kraji festival poskytovaly hostujícím souborům zázemí hned dvě kulturní centra. Prvním byl Švestkový dvůr v Malovicích. Na první pohled by se mohlo zdát, že se představení hrálo kdesi na dvorku pod stínem jabloně. Švestkový dvůr je ale staré zemědělské stavení, které od roku 1995 poskytuje útočiště pro členy divadelního souboru Divadlo Continuo. Soubor se zasloužil o kompletní rekonstrukce objektu v roce 2015, která pomohla Švestkový dvůr proměnit v divadelní a rezidenční prostor. Malovice tím nabízí pobyty pro umělce, útočiště pro aktivity organizací, které dováží současné divadlo na regionální scény, a základnu pro členy souboru Divadlo Continuo. Možnosti rezidenčních pobytů byly dle slov zakladatelů prvotním impulsem pro rekonstrukci tohoto objektu. Ze zkušenosti tvorby v nezávislém sektoru vědí, jak důležité a těžké je sehnat prostory pro tvorbu s ideálními podmínkami.⁴ Švestkový dvůr není otevřen jen pro současné divadlo, ale nabízí útočiště všem formám jako je výtvarné umění, hudba, literatura a performing arts.

Sám soubor bojuje proti spojování umělecké tvorby s městem a snaží se nabídnout umělcům i divákům vytoužený klid jihočeského venkova spojený s kvalitní kulturní tvorbou.⁵

Další organizace, která nejen díky spolupráci s Tancem Praha zajišťuje kontinuální kulturní program, je Divadlo 29. Sídlem organizace je historická budova v centru Pardubic, které disponuje black box divadelní scénou, galerií a

⁴ Dostupné na: <https://www.svestkovydvur.cz/rezidence/> [cit. 27.12.2021]

⁵ Dostupné na: <https://www.svestkovydvur.cz/o-nas/> [cit. 27.12. 2021]

prostorem pro workshopy. Spolek Divadlo 29 svou práci rozděluje do pěti základních směrů, kterými pokrývá široké spektrum umělecké a kulturní práce. Jako multižánrové divadlo se, jak už to u neziskových organizací bývá, opět nezaměřuje pouze na jeden druh umění. Kromě současného tance podporuje všechny druhy současného umění a podotýká na jejich vzájemnou inspiraci a umělecké přesahy. Svou práci zaměřuje Divadlo 29 i na výukové programy v oblasti multimédií a animovaného filmu a své divácké okruhy vzdělává i v historii města díky site-specific projektům. Aktivity tohoto spolku jasně poukazují na nutnou otevřenost současných umělců k ostatním žánrům a jakousi pospolitost uvnitř umělecké alternativní komunity. Není divu, že Divadlo 29 také nabízí rezidenční programy a podporuje kulturně-vzdělávací projekty v Pardubickém Kraji.⁶ Organizace vytvářející útočiště pro současné nezávislé umělce se často stávají komunitními centry, které nabízí širokou škálu programu pro nejrůznější skupiny. I Divadlo 29 potvrzuje zájem organizace o zlepšení životní kvality ve svém okolí, a kromě svých kulturních aktivit nabízí i programy pro zlepšení duševního zdraví a spoluprací s jinými organizacemi pomáhá vytvářet útočiště pro studentské a umělecké komunity v Pardubicích.

V Západočeském kraji se program festivalu z valné většiny konal díky plzeňskému prostoru s názvem Moving Station. Tato scéna je provozována ústavem Johan Centrum, která se svými kulturními ale i politickými aktivitami stává velmi významnou scénou pro nezávislé umění v České Republice. Moving Station osidluje historickou nádražní budovu na Jižním Předměstí v Plzni. Organizace napomohla založení sdružení Nová Síť, které jsem věnoval individuální pozornost v kapitole tři, Asociace dramacenter České Republiky a je členem Asociace nezávislých divadel ČR.⁷

Stejně jako předchozí organizace, i Moving Station věnuje velkou pozornost vývoji současného divadla v Čechách. Díky své velikosti ale i napomáhá zahraničním spolupracím a poskytuje útočiště mezinárodním uměleckým projektům. Prostor působí jako divadelní scéna a samozřejmě také nabízí rezidenční pobyty. V Moving Station ale vznikají i vlastní inscenace, jelikož cílem organizace je kromě podpory divadla i jeho samotné vytváření. Z aktivit spolku je také cítit vysoká bdělost v kontextu enviromentálních problémů. Moving Station

⁶ Dostupné na: <https://www.otevrenakultura.cz/cs/divadlo-29/o-nas> [cit. 27.12. 2021]

⁷ Dostupné na: <https://www.johancentrum.cz/o-nas-a1> [cit. 27.12. 2021]

hostuje edici festivalu filmu EKOfilm pořádaný Ministerstvem životního prostředí ČR, pořádaný každoročně v Brně. Plzeňská verze Ozvěny EKOfilmu divákům nabízí široký program zcela zdarma.

Moving Station se snaží udržet kulturní a kreativní náladu také galerií Art Buffet, pravidelnými diskuzemi v oblasti kulturní produkce a problematice organizace nezávislých organizací. Na poli českého alternativního umění se Moving Station zapsalo jako velmi důležité těleso napomáhající profesionálnímu růstu umělců a díky svému velmi bohatému a pestrému programu i diváckému růstu.

V Jihomoravském kraji se na festivalu stala zástupcem prostoru pro současné divadlo brněnská Industra. Již dle názvu je zřejmé, že tato organizace osidluje industriální budovu bývalé Zbrojovky. Opět multižánrový prostor nabízí brněnským obyvatelům divadelní prostor s činoherním pohybovým a tanečním programem, galerii prezentující současnou tvorbu studentů umění i známých etablovaných umělců a otevřenou dílnu pro designéry a různé formy startupů. Industra láká široké okolí na různé komunitní akce, ale hlavně na výběrovou kávu. Své galerijní i divadelní prostory používá pro výukové programy a výstavy pro děti i dospělé.⁸

V Olomouckém kraji se inscenace *Forecasting* konala v Divadle na cucky. Samotné divadlo prošlo za svou historii mnohými změnami, ale většinu času bylo díky svému stálému souboru věrno činoherní tvorbě. V posledních letech se ale činnosti rozvinuly hlavně v pohybovém a fyzickém odvětví a divadlo tak nabízí různé kurzy pro různé věkové skupiny. Pohybové kurzy pro nejmenší a dospívající doprovází i seberozvojové kurzy pro teenagery a dramatický kurz pro seniory. Jako rezidenční prostory nabízí svůj black box a oddělenou zkušebnu.

V Královéhradeckém kraji se festival opřel o prostory Divadla Drak, které svou historií i současnou aktivitou přispívá k dědictví figurálního divadla.

Festivalový program se v roce 2019 objevil i v nyní již nefunkčním ostravském kulturním centru Cooltour a jihlavském divadle DIOD. Cooltour postupem času zanikl, ale v jeho funkcích pokračuje MOVE Ostrava. Oběma prostorům jsem věnoval vlastní kapitolu.

⁸ Dostupné na: <https://industra.space/o-industre> [cit. 12.3.2022]

Třináct představení se ale také odehrálo v exteriéru, což ukazuje naprostou variabilitu současného tance, který se přesunem do nečekaných a atypických prostředí stává pro publikum relevantnějším a lidštějším médiem než jiné formy tanečního divadla. Častou volbou pro hraní představení se staly kláštery a jejich nádvoří, dále náměstí a piazzetty před budovami muzeí a divadel. Spřátelenými prostory se staly i galerie, budovy kin a venkovní prostory zámků.

3.4 Festivalový ročník 2020

Rok 2020 byl nejen pro divadelní umění krizovým rokem, který udělal v produkci představení a festivalů spoustu tlustých čar. Pandemickou krizi jsme pocítili všichni, a proto bych ji chtěl věnovat co nejméně pozornosti. Naopak jsem se chtěl zblízka podívat na to, jak organizační tým festivalu dokázal navzdory všem problémům stále dovézt současný tanec do regionů a zajistit tím kontinuální vzdělávání a obohacování široké skupiny diváků.

I přes nejistotu, zda bude festival moci proběhnout a při přísném uzavření hranic, se Tanci Praha povedlo uskutečnit představení v sedmnácti obcích, což při takto nepříznivých podmínkách znamená skvělý výkon. V programu se objevila většina prostorů z minulého ročníku. Oproti roku 2019 byla ale pestrost představení i zapojení divadelních prostor výrazně menší. V tomto roce se do programu dostalo méně inscenací, které ale dostaly možnost vícekrát reprízovat a hrát v různých městech. Proti loňskému roku, kdy se v programu regionů objevilo čtyřicet inscenací, bylo letos pouhých devět inscenací. Díky nejisté možnosti vstupu do republiky kvůli vládním opatřením se ale do programu dostalo více tuzemských umělců.

Pro časté opakování inscenací z minulého ročníku a celkově krizové situaci způsobená pandemií jsem si soustředil spíše na prostory, ve kterých se v roce 2020 hrálo. K mému zklamání byl v roce 2020 velký pokles i v počtu prostorů, do kterých se Tanec Praha dostal. Díky spolupráci neziskových organizací s vedením měst se ale tanec přesunul do veřejných prostor. Nejčastěji se hrálo v parcích, nádvořích zámků a náměstích. Jediným prostorem pro současné umění, který se jako lokace festivalu proti minulému ročníku objevil, byl Brněnský CO.LABS.

I přes veškeré snahy festivalu i jeho partnerů je ale pro téma mé práce program ročníku 2020 stále nerelevantní.

3.5 Festivalový ročník 2021

Ročník 2021 byl kvůli pokračující pandemické situaci ve světě pro konání festivalu stejně krkolomný jako ten minulý. Narozdíl od roku 2020 se ale kulturní činitelé mohli lépe připravit na nepříznivé podmínky a realizovat festival navzdory často se měnícím vládním opatřením. Stejně jako v minulém ročníku se velká část aktivit přesunula do veřejných prostor. Díky přívětivější situaci a možnosti lepší přípravy se ale tanec vrátil i do neziskových organizací a městských divadel, které s festivalem pravidelně spolupracovaly. Přidaly se dokonce i prostory, které se v roce 2019 neobjevily, jako například galerie Supermarket WC v Karlových Varech, ikonický supermarket MANA v Jihlavě, Výměník1 v Českých Budějovicích a Dům kultury města Ostravy. Oproti roku 2020 se do produkce festivalu opět zapojilo sedm organizací podporujících současné umění a jedno městské divadlo. Několik organizací, které v minulém ročníku festivalu nabídly své prostory, se účastnilo festivalu alespoň jako partner pro realizaci představení ve veřejných prostorech měst.

3.6 Festivalový ročník 2022

V době psaní této kapitoly na jaře roku 2022 zrovna vrcholily přípravy festivalu téhož roku. Veronika Hladká, produkční festivalu Tanec Praha, mi velmi laskavě sdělila informace ohledně regionálního programu. Po dvou letech se tak festival vracel v plné své kráse a měl v plánu svou aktivitou roztančit 25 měst a obcí včetně Prahy. Program festivalu by také nebylo možno uskutečnit bez řady spřátelených spolků a spolupráce s jinými festivaly. Do projektu se zpětně přidala i většina organizací, která participovala v roce 2019. Pro festival Tanec Praha a tím i celou taneční obci to znamenalo pomyslný návrat do normálních podmínek, ve kterých se festival konal před pandemií.

Rozvoj a pokrok festivalu a jeho posluchačů dokazuje počet nově spřátelených institucí. Mezi ně patří kulturní centrum SIRKUS Sušice, Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí, Elektra Ostrava, Galerie Na shledanou ve Volyni a TJ

Tatran Třemošná. Festival také spolupracoval s partnery, kteří pomohli realizovat přestavení v nedivadelních a tzv. open air prostorech. Mezi ně patří DIOD Jihlava, Vzbudíme Vary, Skorofestival, Divadelní svět Brno, festival Merkádo, ZŠ Inspiria, Kredance, Adalbertinum a festival Rock for People.

Z kontextu programu festivalu a mého zkoumání fungování neziskových organizací je zřejmé, že každá organizace, která podporuje či provozuje současné divadlo, kooperuje s festivalem Tanec Praha a dále napomáhá jeho šířením do míst, kde by se tanec za normálních okolností nedostal. Po bližším nahlédnutí do jeho aktivit jsem zjistil, že festival není současnému divadlu pouze nápomocný, ale je pro něho esenciální.

4. Aktivity Nové Sítě a jejich dopad na nezávislou scénu v regionech

Pro fungování regionálních scén, které se snaží svou funkcí udržet současné divadlo naživu, existuje pomocná organizace s názvem Nová Sít. Ta funguje jako pomyslný pavouk, který propojuje různé nezávislé organizace, pomáhá jim při založení, žádostech o granty a při samotné divadelní produkci.

Aktivita Nové sítě jsou pro fungování nezávislých scén zásadní hlavně díky svému širokému záběru. Jednou z největších pomoci je komunikace s vedením měst, ve kterých spolky působí. Po rozboru fungování několika nezávislých scén v Česku jsem zjistil, že jen velmi malé procento lidí z produkčních týmů spolků, má za sebou práci v jakémkoliv odvětví kultury. Častokrát se k práci v nezávislém sektoru dostávají lidé, kteří umění nestudovali, tudíž se musí vše učit za pochodu. V rozhovoru s Adamem Hruškou, bývalým hlavním produkčním Jihlavského DIODU, mi bylo potvrzeno, že se sám jako absolvent ČVUT dostal k práci v kultuře tzv. jako slepý k houslím. Není tedy divu, že produkční týmy potřebují pomoci hlavně při svých začátcích. Sepisovat granty není procházka růžovou zahradou a vyjednávání na městských úřadech s lidmi kulturně nesmyslnými jakbysmet. V tu chvíli ale přichází Blaničtí rytíři z Nové Sítě a pomáhají spolkům navazovat spolupráce s různými institucemi. Jednou z nejdůležitějších aktivit je přesvědčování vedení měst o vytvoření tzv. kulturní strategie.⁹ Historicky první kulturní strategii u nás vypracovala v roce 2009 Olga Škochová pro město Plzeň, které se v roce 2015 stalo Evropským hlavním městem kultury. Jako každá aktivita i kultura vyžaduje plánování a kulturní strategie tím velmi napomáhá smysluplnému rozvoji ve městech. Částky za vyhotovení se pohybují ve statisíkových cifrách a městské vedoucí orgány často nabídku plánování zamítají. Sama Nová sít se ve svém popisu představuje jako pojítka mezi státní správou, příspěvkovými organizacemi a nezávislou scénou. Hedvika Drenčeni z organizace Kredance mi velmi barvitě popsala, jak sama vnímá pomoc Nové Sítě a proč je pro jejich existenci tak důležitá. Kromě komunikace s městy Hedvika vyzdvihla možnost individuálních konzultací ohledně fungování spolků a možnosti školení v oborech produkce, techniky a plánování. Pomoc Nové Sítě ale vnímá i hlavně jako psychickou, jelikož cítí, že je vždy možnost dostat radu či pomocnou ruku.

⁹ Dostupné na: <http://www.novasit.cz/novinky/kulturni-strategie-v-regionech-cr.html> [cit. 23.4.2021]

Nová síť také shromažďuje informace od jednotlivých aktérů a spolků a analyzuje, co by mohlo jejich dalšímu fungování více pomoci a co naopak nefunguje. S těmito vypracovanými návrhy dále lobuje za kulturu na ministerstvu a jedná o dalších postupech. Role zastřešující organizace je v tomto oboru nesmírně důležitá.

Nová síť také napomáhá regionálnímu růstu svými výjezdy, a hlavně program festivalu Malá Inventura. Umělce dále propojuje sítí rezidenčních míst ART-IN-RES, která opět napomáhá přehlednějšímu systému a dává umělcům možnosti rezidencí pohromadě. Dále také zprostředkovává výjezdy umělců do zahraničí a navazuje mezinárodní spolupráce například díky Norským fondům. Díky nim dává i možnost mezinárodním rezidenčním pobytům.

Nová síť svou aktivitou jako patron nového divadla pomáhá konkrétním subjektům, umělcům a celkovému udržení alternativní scény v Čechách. Jak reálně spolky v regionech fungují jsem se zaměřil v dalších kapitolách.

5. Jihočeský kraj - Kredance

Při studii aktivit v krajích České Republiky jsem zatoužil podívat se blíže na aktivity regionů samotných. Dovážení představení z hlavního města díky festivalům je bezpochyby pro regionální kulturu zásadní, ale pro můj výzkum bylo nutné podívat se na aktivity i z druhé strany. Bez tvrdé a často vyčerpávající práce vedoucích organizací v neziskovém sektoru by se produkce větších festivalů neměly o co opřít, a tak jsem se rozhodl s diktafonem vyrazit do regionů a současnou situaci vidět na vlastní oči. Díky tomu, že jsem vyrůstal v Českých Budějovicích, je mi kulturní aktivita spolku Kredance více než blízká. Není tedy divu, že jsem si pro první analýzu vybral právě zástupce Jihočeského kraje.

Jihočeský kraj je pro současný tanec velmi významný hlavně pro velké množství rezidenčních míst, které umělcům napomáhají tvořit představení a nabízí protory, které pro tvůrce nejsou lehké sehnat. Od rezidence v Písecké Sladovně po performery nejoblíbenější rezidenci v malebné obci Komařice, jih Čech skrývá spoustu zajímavých prostor, které pomáhají tanci žít.¹⁰ Současný tanec se formou kurzů objevuje ve street-dance skupině Atak Tábor, který své kurzy propaguje jako tanec, se zaměřením na svobodu pohybu.¹¹ Dalším prostorem, který současný tanec nabízí nejen jako pohybové kurzy, je českobudějovický spolek Kredance. Jako divadelní prostor pro současný tanec je na jihu Čech ojedinělý a já jsem si o fungování a historii spolku povídal s jeho současnou výkonnou ředitelkou.

Kredance je nezisková kulturní organizace, která byla založena v roce 2010 dvojicí žen Bárrou Poulátovou a Markétou Málkovou. V současnosti je výkonnou ředitelkou Hedvika Drenčeni, která v Kredanci dříve působila jako produkční. Po dlouhém shromažďování informací o organizaci musím podotknout, že Kredance je velmi dynamickou organizací, která nejen navazuje na práci ostatních kulturních centrech po celé republice, ale i velmi inovátorským způsobem propojuje svět amatérského a profesionálního tance. Tím se podle mě stává skvělým příkladem, jako přinést současný tanec a divadlo do širokého spektra sociálních skupin. Práce Kredance je svým charakterem v Jihočeském kraji jedinečná a tím pádem o to důležitější pro růst současné scény, ale i kulturně-sociálního vzdělávání lidí na jihu Čech.

¹⁰ Dostupné na: <https://artinres.cz/rezidence/#rezidence+event-categories:tanec> [cit. 20.4.2025]

¹¹ Dostupné na: <https://danceatak.cz/contemporary-tance/> [cit. 20.4. 2022]

Sídlem Kredance byla od roku 2010 bývalá textilní továrna Otavan v centru Českých Budějovic. V roce 2015 se organizace přesunula do podkrovních prostor Jihočeského divadla a od roku 2019 působí v nově zrekonstruovaném prostoru bývalé výměňkové stanice Teplárny České Budějovice s názvem Výměník1. Prostor výměníku nabízí zázemí pro lekce Kredance Company, často pořádané workshopy i divadelní představením s kapacitou kolem padesáti lidí. Výměník se nachází v samém srdci českobudějovického sídliště Šumava a postupně se stává komunitním pojítkem mezi obyvateli sídliště a současnou kulturou, kterou studio Kredance přináší.

5.1 Současné fungování Kredance

O fungování organizace jsem se v květnu roku 2021 bavil s ředitelkou Hedvikou Drenčeni, která mi velmi barvitě vylíčila současné dění pod pokličkou organizace, ale i její směr do budoucích let. V současné době Kredance zprostředkovává malý tým třech lidí. Jak tomu už v současném tanci bývá, organizační tým se sestává hlavně z přátel, kteří pořádané aktivity berou za své a věnují jim většinu svého času. Práce v neziskové organizaci není stejná práce jako v městském divadle, hlavně pokud jde o současné umění. Tvůrčí týmy většinou berou své působení v takovýchto organizacích spíše jako poslání a neostýchají se přesčasů či nadměrnému pracovnímu nasazení. Jinak tomu není ani v případě českobudějovického studia Kredance. Již výše zmiňovaní Hedvika Drenčeni se krom postu výkonné ředitelky věnuje i produkční práci, výběru a konzultaci projektů, reklamě, inzerci, a především nezbytné finanční a grantové práci. Další výkonnou složkou je Martin Pavlík, který má na starost koordinaci pohybových kurzů a produkci. Pravidelným pohybovým kurzům a vedením Kredance Company je Pavla Vařáková, která získala své umělecké vzdělání na konzervatoři Duncan Center Prague a britské London Contemporary School. Jako správné komunitní centrum Kredance samozřejmě spolupracuje i s lokálními umělci. Světelný design nejčastěji zařizuje multimedialní umělec Adam Veit a grafickému designu pro Kredance se věnuje Jaroslav Exner.

Velká chloubou organizace Kredance je bezpochyby Kredance company, která se zabývá především tanečně-divadelními aktivitám. Tato amatérská skupina

spojuje věkově nevyhraněnou skupinu lidí a rozvíjí jejich pohybové, hudební i improvizční techniky. Pavla Vařáková, která je lektorkou a choreografkou skupiny, přes rok pořádá workshopy s choreografy, dramaturgy i hudebníky, díky nimž pomáhá nadšencům ukázat co největší spektrum současného umění, které jim může okořenit život na malém městě.

Kredance company mají pravidelné devadesáti minutové pohybové lekce. Ti nejoddanější utvořili skupinu Kredance performance, která se ale mimo pohybové lekce věnuje i tvorbě autorských představení. Pavle se díky svým širokým znalostem a kontaktům podařilo k tvorbě přizvat i známé umělce jako například Johanu Pockovou z uskupení Pocket Art. Tanečníci tak tvoří s více lidmi a získávají větší ponětí o profesionálním světě současného divadla.

Kredance performance mají za sebou již několik autorských inscenací. Tou poslední bylo představení *Homeland*. Choreografii připravila Pavla Vařáková s Johanou Pockovou a díky spolupráci s Freistadským festivalem Theaterzeit ji živou hudbou doprovází Mathias Jakisic. Inscenace měla svou premiéru v nádherných prostorech Alšovy jihočeské galerie na zámku Hluboká nad Vltavou. Premiéra, kterou jsem na vlastní oči shlédl, potvrdila, že aktivity Pavly Vařákové a jejich hostů se rozhodně vyplácí a dodávají jihočeskému vnímání tance další rozměr.

5.2 Divadelní program Kredance

Program divadelního prostoru Kredance se nesestává pouze z autorských, jelikož organizace spolupracuje s tanečně-divadelními festivaly Tanec Praha a Malá Inventura. S Novou sítí, organizátorem Malé Inventury, Kredance spolupracuje již od roku 2015. V zatím posledním ročníku 2021 se díky této spolupráci v jihočeském kraji objevily jedny z nejúspěšnějších představení české současné scény. S velkým úspěchem se odehrálo představení *Růžový Samuraj* choreografky Jany Burkiewiczové, taneční sólo Sáry Bocchini s názvem *MONSTRUM_and here i am blind*, stejně jako inscenace *This is not a love song* umělecké skupiny Ufftenživot. Doprovodný program se skládal z koncertu VEIT B, tanečního víkendového workshopu *Queer flavor* s tanečnicí Denis a již zmiňovaná premiéra představení *Homeland* od Kredance Company.

Program festivalu byl v roce 2020 z většiny přesunut do on-line prostoru a skládal se z promítání představení FUGA 89 od Uměleckého dua VerRich a komediálního stand-up představení Tomáše Plhoně, Libora Macháčka a Honzy Studničky.

V roce 2021 se do Budějovic podívalo díky bohatému programu festivalu Tanec Praha ještě více inscenací. Hlavní program se skládal z představení *Treatment of Remembering* od Sabiny Bočkové, Johany Pockové a Barbory Rokoszové a sóla *Roselyne* umělkyně Cécile da Costa. Pro dětské publikum festival nabízel inscenaci *Kozí kraviny* od Barbory Látalové a Terezy Říčanové. V minulém ročníku se v Budějovicích poprvé představilo již zmíněné duo Sabina Bočková a Johana Pocková se svou inscenací *Jáma Ivová*. V roce 2019 se díky festivalu mohla uskutečnit repríza díla *Soma* od choreografa Martina Talagy. Díky variabilitě inscenace a velké míře improvizace se v inscenaci mohli ukázat i členové Kredance Company.¹²

V rámci festivalu se každoročně pořádá taneční akce *Tancovačka* na střeše kulturního domu Metropol.

Výběr inscenací, které se na festivalu objeví, zajišťuje sama ředitelka organizace Hedvika Drenčeni. Její dramaturgický výběr je podle ní z větší části přizpůsobován méně zkušenému publiku. Vždy vybírá kusy, které mají buď zajímavou pointu a sdělení, nebo výraznou pohybovou stránku, která diváka vtáhne do děje. Příliš experimentální představení by podle ředitelky diváky tolik prozatím neoslovila, tudíž by je mohl pojem současného divadla nadobro odradit. V jihočeském a možná konkrétněji českobudějovickém měřítku se každý divák či jen fanoušek současného divadla počítá. Fakt, že i v samotném Jihočeském divadle se diváci k současnému tanci mohli přiblížit jen díky představení *Pojďme na tanec!* režisérky Petry Tejnorové dokazuje, že divák z Českých Budějovic a okolí nemůže být na abstraktní umění připraven. Při rozhovoru s ředitelkou spolku bylo zjevné, že se Kredance snaží současné umění divákům představit krůček po krůčku. Seznam odehraných představení v rámci festivalů také ukazuje, že se nejvíce hrají představení se silnou výpovědní hodnotou. Slečna Drenčeni také dodala, že se z konverzací s mladými diváky také vypořádávala nadšením z atmosféry, kterou

¹² Dostupné na: https://tanecpraha.cz/cs/events-row?thisw=6&field_event_place_target_id=All&field_event_dramaturgie_festival_tid=All&programtype=1&city=4 [cit. 23.4.2021]

představení mezi hledištěm a jevištěm vytvářejí. Někteří návštěvníci se dokonce nebáli říct, že tak opravdový a silný zážitek, který při pozorování současného divadla pociťovali, ještě nikdy v žádné umělecké sféře nepotkali. Kapacita padesáti diváku se ale bohužel ve většině případů nenaplnuje. V průměru na představení přichází kolem dvaceti návštěvníků.

Jedno z nejvíce navštívených představení, které se v Kredance kdy hrálo, byl *Kaleidoskop* od uskupení Cirk la Putyka. Inscenace se hrála na palouku před Výměňíkem, který je ze všech stran obklopen výstavbou panelových domů, z jehož obyvatel se postupem představení stávali další diváci. Pro Kredance to byl velmi osudný moment, jelikož se tím organizace zapsala mezi širší skupinu lidí jako kulturní centrum. Někteří lidé z panelových domů jen pár metrů od studia nevěděli, že tam sídlí prostor pro současné umění. Pro ty, na které je pojem umění trochu moc, vytváří Kredance i více komunitní akce, kterými se snaží příjemnou atmosférou přilákat do svých prostor více lidí. Komunitní náladu vytvářejí pravidelné Májové trhy a blešáky. Na trzích se každý měsíc hraje divadelní pohádka pro děti, díky které se mohou diváci naučit brát divadlo jako právoplatnou platformu už od útlého dětství.¹³

Jelikož v Českých Budějovicích sám aktuálně působím, dokážu vidět dopad organizace na kulturní cítění lidí v mé generaci. Z osobních rozhovorů jsem byl až překvapen, jak zapáleně se lidé v mých kruzích vyjadřovali o představení *Jáma /vová*. Jelikož většina viděla taneční divadlo pouze při školním výletě do Národního divadla, nevěděli, že se jich může divadelní představení takhle hluboce dotknout. Přesně tato schopnost oslovit člověka a otevřít v něm otázky ohledně současného dění je největším je na současném divadle tak zajímavá. Bez aktivit produkce Kredance a festivalů, které pomáhají dovést představení se sociálním přesahem by nebylo možné vzdělat publikum a ukázat jim krásu současného umění. Toto vše jen potvrzuje, že tvrdá práce v oboru nezávislého divadla je více než důležitá a může oslovit lidi napříč generacemi.

¹³ rozhovor s Hedvikou Drenčeni na jaře roku 2021

6. Moravskoslezský kraj - MOVE Ostrava

Kořeny současného tance v Ostravě sahají až do devadesátých let, kdy Taneční divadlo ZÓNA v čele s Lenkou Dřimalovou měnilo charakter ostravské taneční scény.¹⁴ Od roku 2001 se v Ostravě pořádala festival Tanec Ostrava, který pro rozvoji regionální práce Tance Praha ukončil svou činnost. Současným ostravským epicentrem současného kulturního a pohybového dění fungující od roku 2020. Na rozdíl od Kredance není samotným zástupcem současného umění v kraji, ale jeho role je také velmi důležitá. Přístup Move Ostrava k práci s divákem i pravidelnými návštěvníky workshopů je opět inovativní a zrcadlí úsilí produkčního týmu o osvětu publika v okolí Ostravy.

6.1 Historie Move Ostrava

Přímým předchůdcem Move Ostrava bylo Ostravské centrum pohybu Cooltour, který po několika letech svého působení na scéně současného tance a divadla v létě roku 2020 ukončil svou aktivitu. Díky předchozí práci Cooltoure ale může spolek MOVE Ostrava rozvíjet své aktivity rychleji a ve větším měřítku, což by u nové organizace zajisté nešlo tak snadno. Pomyslným pojátkem mezi těmito dvěma spolky je pohybový festival Move fest, který se v Ostravě koná každoročně již od roku 2014. Stejně jako tomu je u výše zmíněných organizací i festival navazuje na aktivity svého předchůdce s názvem Tanec Ostrava. Ten již od počátku milénia pořádala festival současného tance. V popisku festivalu lze ještě dnes najít pojem soudobý tanec, což značí o neúplném začlenění termínu současný tanec do běžně používaného názvosloví v taneční a divadelní sféře.

Hlavní organizátorkou festivalu a hnacím motorem celého spolku Move Ostrava je Jana Ryšlavá. Jana byla přizvána k tzv. re-brandingu festivalu Tanec Ostrava tehdejším ředitelem Cooltoure Andrejem Harnečkem v době, kdy festival Tanec Praha začal expandovat do regionů. Již v této době (rok 2014) vedení festivalu nechtělo v názvu mít slovo tanec. Jana mi v rozhovoru sdělila, že se organizace nechtěla profilovat jen jako centrum tance, ale chtěla být otevřená všem pohybovým formám jako např. fyzickému a pohybovému divadlu, novému cirkusu a pantomimě. Tím si spolek chtěl zajistit a rozšířit skupinu diváků a mít

¹⁴ Dostupné na: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/1256-drimalova-lenka.html> [cit. 12.4.2022]

otevřenější cesty pro dramaturgie festivalu. Z tohoto impulzu vznikl pojem Move fest, který až dodnes nabízí Ostravskému publiku velmi pestrou nabídku divadelních a pohybových představení a lekcí pro veřejnost.

6.2 Současné fungování Move Ostrava

Move Ostrava vznikl jako podsložka multi-žánrového uskupení Cooltour, ve kterém díky své divácké základně tvořil největší část. Po založení samostatného spolku tedy stačilo jen navázat na své aktivity od roku 2014 a s volnějším rukami rozhodovat o budoucnosti pohybové scény na Ostravsku. V současné době se o spolek po boku Jany Ryšlavé starají další dvě osoby. Marcela Kučová zajišťuje výkonnou produkci a statutární funkci spolku, PR management zajišťuje Lucie Sembolová. V realizačním týmu festivalu figurují další dvě osobnosti, které zajišťují technickou a produkční stránku.¹⁵ Velmi překvapující a znepokojující informací, kterou mi hlavní iniciátorka spolku Jana Ryšlavá sdělila, je fakt, že Move Ostrava nedisponuje žádnými prostory. Spolek, který zajišťuje pohybové lekce, produkuje své inscenace a snaží se regionální divadelní scénu obohatit i o současné tvůrce, má bez své základny velmi okleštěné možnosti. Původní divadelní scéně, ve které působil Cooltour, byly ubourané toalety a části prostoru byli zdemolovány požárem místních vandalů. To přineslo pro produkci festivalu v roce 2021 nespočet nových problémů, které musel tým vyřešit.

6.3 Divadelní program Move Ostrava

Vše špatné je ale pro něco dobré, a to v našem rozhovoru potvrdila i Jana. Díky nucenému přesunu do veřejných prostor, do kterého byla produkce tlačena i proti pandemickými nařízeními, se program festivalu přesunul i mezi publikum, které prvotně festival navštívit nechtělo. V samotném popisku festivalu na webových stránkách festivalu.¹⁶ se festival profiluje jako spojení tance, cirkusu, pohybového divadla a hudby. Předmluva i naznačuje, že diváky zavede na neznámé místa a ukáže nové krajiny jak města, tak pohybu. Inscenace, které se obyvatelům Ostravy přiblížily nejvíce, byly *StroMY* a *Passing/Station*. Vzdušná kreaace *StroMY*

¹⁵ Dostupné na: <https://www.moveostrava.cz/company> [12.4. 2022]

¹⁶ Dostupné na: <https://www.movefest.cz/o-move-festu> [cit. 12.3.2022]

od studentů nonverbálního divadla HAMU a JAMU Veroniky Ghisi a Prokopa Štěpánka se odehrávala v Komenského sadech.¹⁷ Performeři se díky horolezeckému vybavení mohly pohybovat vzduchem a vytvářet performance někde na hranici mezi tancem a akrobacií. *Passing/Station* slovenského tanečníka a studenta prestižní rakouské školy SEAD a jeho kolegyně Miriam Budzákové se odehrávala ve vstupní hale Hlavního nádraží v Ostravě. Stejně jako tito dva performeři ve své kreaci popírají rozdíly mezi lidmi, kteří se v anonymních davech potkávají na nádraží, popřeli i hranici mezi pouličním uměním, současným tancem a happeningem.¹⁸ Eliška Brtnická se se svou audio procházkou spojenou se závěsnou akrobacií spojila s venkovními prostory od požárního žebříku na komíně přes most po železnou konstrukce v parku.¹⁹ Další inscenace se mohly uskutečnit díky spolupráci nového studentského divadla Studio G, prostoru bývalé textilní továrny Ostravica a Domu kultury města Ostravy. Dále se v programu festivalu objevilo uskupení Holektiv s inscenací *Vrány*, Lukáš Karásek z uskupení tYhle se sólem *Obývací pokoj*, Pocket Art a jejich *Treatment of Remembering* a Jonatán Vnouček a Michaela Stará se svým pouličním představením *Johnny & Jenny*.²⁰

V rámci festivalu se ale uskutečnil i netradiční projekt kritického psaní s názvem Writing about Dance. Ve spolupráci s Tanečními aktualitami a Performing Arts Hub Norway se při Move festu 2021 paralelně konal on-line i off-line seminář taneční kritiky. Panelová diskuze se díky projektu vyjádřila i k velké změně přístupu k divadelní kritice v souvislosti s přesunem kulturního dění do on-line prostředí od roku 2020. Diskuze se kromě Jany Ryšlavé účastnila i vedoucí katedry tance HAMU a redaktorka Tanečních aktualit Lucie Hayashi, kritička Ka Bradley z Velké Británie a performerka Mette Edvardsen.²¹

Move Ostrava však uvádí představení i mimo festival, a to tradičně jednou do měsíce. Kvůli ztížené situaci od samého začátku fungování spolku jsou někdy nuceni odehrát představení i on-line. Celoroční dramaturgii a její plánování zajišťuje hlava projektu Jana Ryšlavá, která mi v našem rozhovoru prozradila, jak inscenace vybírá. Každé představení podle ní musí nést velmi jasnou dějovou linku, díky které předá divákovi svou podstatu. Jana podotkla, že při výběru inscenace

¹⁷ Dostupné na: <https://www.movefest.cz/stromy> [cit. 12.3.2022]

¹⁸ Dostupné na: <https://www.movefest.cz/passing-station> [cit. 12.3.2022]

¹⁹ Dostupné na: <https://www.movefest.cz/hang-out> [cit. 12.3.2022]

²⁰ Dostupné na: <https://www.movefest.cz/johnny-jenny> [cit. 12.3.2022]

²¹ Dostupné na: <https://www.tanecniaktuality.cz/reportaze/panelova-diskuze-writing-about-dance-nove-vyzvy-pro-umelce-i-kritiky> [cit. 12.3.2022]

rovnou přemýšlí o cílové skupině, kterou by mohl představení nejvíce zaujmout a posunout dále k poznávání své kreativní práce ale i té divadelní. Stalo se, že představení se silnou vizuální stránkou například propojila s výtvarnou uměleckou školou, čímž pomohla provázání uměleckých žánrů a další inspiraci samotných studentů. Při výběru představení, je podle organizátorky nutno přihlížet na jakousi připravenost Ostravského publika. Díky více než dvaceti letům práce festivalu Tanec Ostrava, Coolturu i samotného Move festu je podle Jany vidět, že zdejší otevřené amatérské publikum již nějaké formy současného divadla zažilo a neostýchá se přijít do alternativních scén. Sama ale cítí, že někdy musí představení s těžší tematikou či více abstraktním tématem inzerovat přímo zkušenějšímu publiku, či umělecké obci. V rozhovoru Jana podotkla, že při výběru programu myslí i na performery. Je podle ní nutné, aby si z představení něco odnesli účinkující, stejně jako publikum. Její zkušenosti na jevišti tedy očividně pomáhají i v její produkční práci, ve které dokáže vidět inscenaci zcela objektivně a nenechá performery hrát pro prázdné divadlo z důvodu špatné propagaci.

Díky vlastní iniciativně ale Move Ostrava neuvádí pouze dovezené představení, ale nabízí i své vlastní kusy. Jedno z těchto představení je autorská inscenace s názvem Brave new Life. Představení vznikla za spolupráce s Košickým kulturním prostorem Tabačka Kulturfabrik Košice. Díky spolupráci s festivalem Malá Inventura se hrálo například i v Pražském Kulturním domě Mlejn v únoru roku 2022. Kromě Tabačky spolupracuje Move Ostrava i s plzeňským prostorem Moving Station, s kterým nabízí sérii rezidencí jak v Ostravě, tak v Plzni. Díky spolupráci v roce 2022 vzniká představení, které bude svou univerzálností ideální i pro prostory se zájmem o současné divadlo, které nemají dostatek profesionální techniky. Představení podle slov organizátorky půjde hrát bez baletizolu a komplikovaného světelného designu. To, stejně jako produkce Move festu 2021, posouvá představení blíže k lidem, kteří se o tento žánr aktivně nezajímají.

Do budoucnosti se chce produkce Move festu zaměřit hlavně na rezidenční programy. Spolek vstoupil i do Nové sítě, funguje v rámci webu Art in Res a spolupracuje i s festivalem Tanec Praha.

6.4 Filosofie spolku a jeho metody zviditelňování se

Move Ostrava má velmi specifický a přímočarý přístup k posluchačům. Misi organizace Jana Ryšlavá shrnula sloganem „Move your body and soul“. Stejně jako v multi-žánrovosti programu festivalu a celoroční produkce se Move Ostrava i ve své misi nezaměřuje jen na pohyb, ale dává v potaz samotnou duši každého člověka. Jana po svém sloganu dodala: „Chci, aby se lidé naučili používat tělo. Chtěla bych je rozhýbat a inspirovat je, aby se nebáli jít dál a zkoumat život.“ Ostravskou verzi antické kalokaghatie se snaží docílit širokou nabídkou pohybových workshopů a vzdělávacích programů. Nejčastějším případem jsou workshopy akrobacie (často s Jindřichem Panským a samotnou Janou Ryšlavou). Oba dva mají zkušenost i s tancem, což je inspirovalo k dalšímu hledání cest, jak spojit tyto dvě oblasti. Pod hlavičkou Move Ostrava se snaží o systematizaci této fúze. Hledají průsečík, ve kterém se potkává tanec a akrobacie a vybírají si způsoby přístupu k výuce z obou žánrů, aby se jejich výuka maximálně přiblížila cílové skupině. Často podle rozhovoru přizpůsobují výuku například studentům tanečních konzervatoří nebo účastníkům akro-jógových workshopů.

Posledním a podle mě velmi zajímavým přístupem ke zvýšení okruhu posluchačů je forma podcastů. Samotné podcasty jsou trendem od roku 2020. Formát rádiového pořadu ale žádnou novinkou není, nové je jen slovní označení z angličtiny. Move Ostrava začal na audio- platformách vydávat tzv. MOVEcast, ve kterém otevírá nespočet témat, se kterými se performeři a tvůrci potýkají. Témata rozhovorů se vždy točí o inspiraci a individuálním přístupu k tvorbě a seberozvoje, což jde ruku v ruce s touhou rozhýbávat lidi na Ostravsku. Samotné vydávání podcastu je také důkazem, že tým Move Ostrava sleduje současné trendy ve společnosti a hledá způsoby, jakými se může dostat mezi posluchače.

7. Kraj Vysočina - DIOD

V kraji Vysočina se současné umění oproti jiným krajům moc nepěstuje. Do Žďáru nad Sázavou pravidelně zavítá festival Korespondance, který do kraje přináší současní tanec, cirkus. Stálou organizací se sídlem přímo v kraji najdeme jen jednu, a to jihlavský DIOD, který je svými aktivitami ve svém kraji raritou. Mezi neziskovými organizacemi je ale ojedinělý i svým fungováním. V jeho čele totiž od začátku působili lidé, kteří se následně ocitli ve vedoucích pozicích městských i krajských statutárních orgánů. Město Jihlava i kraj Vysočina tudíž byly pro vznik DIODu velkou podporou. Jako dalším ojedinělým faktem je pravidelná spolupráce DIODu s městem Jihlava. Jejich spolupráce je již podložena smlouvou, tudíž spolek nemusí žádat na celoroční činnost a pravidelně dostává paušální příspěvek 1 700 000 Kč, což činí polovinu rozpočtu spolku. Hlavním zdrojem mých informací byl opět rozhovor s hlavním aktérem spolku a tím byl tentokrát bývalý hlavní produkční a ředitel Adam Hruška.

7.1 Historie DIODu

Prvním iniciátorem projektu byla Karolína Koubová, která jako součást své diplomové práce na brněnské Jamu vytvořila projekt pro revitalizaci budovy bývalého Kina v Jihlavě. Budovu dodnes vlastní Sokol Jihlava, který byl formátu nezávislé kulturní scény nakloněn. Okolo projektu rekonstrukce se pohybovala řada stále aktivních politiků, jako např. hejtman kraje Vysočiny Vítězslav Schrek a ředitel MFDF Marek Hovorka.²² Součástí plánu na přestavbu do divadelního prostoru byl klasický black box a inspirací pro projekt byla pražská Archa. Revitalizace prostoru se uskutečnila z valné většiny díky spolufinancování z Evropské Unie ve výšce 24 245 677 Kč.²³ To opět DIOD odlišuje od ostatních nezávislých scén, jelikož tato finanční injekce v oboru současného umění nebývá běžná. Podpora Evropské unie ale také zavázala zřizovatele DIODu, TJ Sokol Jihlava, k vytvoření zaměstnaneckých poměrů. Platy ale dle slov Adama Hrušky stále odpovídaly kulturnímu oboru na malém městě, ale při mém rozboru nezávislých scén jsem o slovo zaměstnanec jinde, než v DIODu, nenarazil. I přes

²² Rozhovor s bývalým produkčním DIODu, Adamem Hruškou

²³ Dostupné na: <https://diod.cz/o-nas/> [24.4.2022]

to si zaměstnanci museli najít i jiné práce, jelikož výdělek z práce v kulturním centru nepředstavoval dostatečné zajištění.

7.2 Současné fungování DIODU

Po otevření divadelního prostoru v roce 2011 se vedoucí organizace stala Karolína Koubová a do produkce se od začátku přidal Adam Hruška, který pod své křídla vzal taneční dramaturgii. Vedení také ihned po otevření navázala úzkou spoluprací s Novou sítí, což napomohlo rychlému rozjezdu aktivit spolku. Současnou ředitelkou organizace je dočasně zvolena Dagmar Bednáriková.

Prvotním cílem DIODu bylo ukázat publiku alternativní umění a občas ho, podle slov Adama Hrušky, trochu potrápiti. Sám ale přiznal, že postupem času už si nedovolovali diváky trápit hlavně kvůli tlakům Sokolu Jihlava na návštěvnost a výnosy ze vstupenek. Postupně se tedy dramaturgie proměnila a snížil i výběr žánrů. Nejčastěji hraným žánrem v DIODu je činohra, na kterou mají dokonce i předplatitelskou řadu, kterou před pandemií tvořilo 100 předplatitelů. Výběr činoherních představení v DIODu.

Program divadla se většinou střídá ob měsíc. Jeden měsíc je více činohry, druhý měsíc více pohybu. Stejně jako v MOVE Ostrava i v Jihlavě propagují současný tanec pod názvem Pohyb. Tímto pojmem ale označují i představení nového cirkusu a sám Adam Hruška potvrdil, že se rozdílů stylů současného divadla stírají, a proto vše uvádí pod názvem Pohyb. Současný tanec se tedy v DIODU objeví hlavně díky festivalům. Celková dramaturgie tak má tři hlavní pilíře v roce, které určují pravidelnost pohybových inscenací, kterými jsou Tanec Praha, Malá Inventura a festival nového cirkusu Fun Fatale. Představení se vybírají hlavně s ohledem na limitované prostory DIODu. Jelikož je tato scéna na poli nezávislých scén jedna z mála blackboxů, nabízí performerům ideální podmínky pro jejich inscenace. Ideální je pro DIOD také jeho zeměpisná poloha, která umožňuje souborům z Prahy a Brna hrát mimo své scény, ale naopak nemusí trávit čas dlouhými přejezdy. Problémem scény je ale absence zkušebního prostoru. Adam Hruška podotkl, že je to hlavní důvod, proč je v DIODu nemůžou konat rezidenční pobyty. Za scénou je malý sklad, který je ale zaplněn, pokud je složená elevace. Tento fakt také zabránil vzniku vlastního souboru, který by aktivně vytvářel současné umění v Jihlavě. DIOD zato nabízí kurzy šalové akrobacie s názvem Akrobat, jehož lektory se postupem času stali sami zaměstnanci DIODu.

Adam Hruška mi v rozhovoru doplnil, že zájem o kurzy nebyli v Jihlavě samozřejmostí hned od začátku. Napomohla jim ale Eliška Brtnická, rodačka z Jihlavy, která spolu s nimi rozjela akrobatické lekce. Jelikož o ně ze začátku nebyl velký zájem, sami organizátoři spolku se začali lekcí účastnit a postupem času se z nich stali lektoři. V současné době je na lekce akrobacie na šálách přihlášeno kolem dvou set lidí, což vytváří i velkou diváckou základnu pohybové linie programu.

Představení nového cirkusu jsou diváky oblíbená, ale spolu s tanečními a fyzickými kusy se v programu schovávají pod pojmem Pohyb. Adam Hruška tvrdí, že ze zkušenosti s diváky ví, že termín současný tanec diváka zastraší a znejistí, proto také používají nadřazené slovo všem fyzickým scénickým formám. Podle Adama se tyto styly velmi mísí a navzájem inspirují a není nutné je definovat. Tím přímo kopírují dramaturgické pojetí festivalů Tanec Praha i Malá Inventura, které ve svém programu nabízejí různou škálu pohybového divadla. Současný tanec tedy jako v ostatních případech nestojí na vlastních nohách, ale jako podžánr se opírá o své pohybové alternativní kolegy.

7.3 Finanční strategie DIODu

Finanční stabilita DIODu je podpořena zřizovatelem TJ Sokol Jihlava. Ten ale zpětně vytváří tlak na využívání a pronajímání prostor pro komerční účely. Vedení ovlivňuje i celkovou dramaturgii divadla, do které se snaží vnést divácky snesitelnější kusy. Výnosy ze vstupného doplňují různé koncerty, slam poetry večery a výchovné programy pro školy. Prostor divadelní kavárny se po letech povedlo dostat do vlastnictví Sokola, tudíž jeho výnosy jdou do společné kasy.

Celkový chod DIODu by ale podle slov Adama Hrušky nebyl možný bez finanční pomoci z grantových programů Ministerstva Kultury a Státního fondu kultury. Velkou pomoc díky navázané spolupráci představuje město Jihlava. Kraj Vysočina ale nabízí grantovou podporu spíše folklórně založeným aktivitám, na které DIOD nikdy nedosáhl.

Jelikož je Adam Hruška již skoro rok externím členem TJ Sokol Jihlava a plně se neangažuje v chodu spolku, mohl mi s odstupem shrnout své desetileté působení v DIODu. Sám potvrdil, že odkaz nezávislého uměleckého centra je na Jihlavě celkově znát. Lidé se sami zajímají o aktivity spolku a sami se aktivně podílejí na vývoji akrobatické scény v Jihlavě. Divácká základna je stále malá, což

odpovídá padesáti-tisícovému městu. Podle Adama si Jihlava jako krajské město kulturu zaslouží a práce DIODu je pro její rozvoj zásadní.

8. Srovnání Kredance, Move Ostrava, DIOD

Moje cesta k bližšímu poznání spolků trvala více než rok. Svůj první rozhovor jsem udělal na jaře 2021 a poslední na jaře 2022. Aktivity mnou zkoumaných organizací byli v té době velmi limitované, tudíž jsem se většinou opíral o fungování před pandemií. Financování se ale v průběhu let nezměnilo a neziskové organizace musely každý rok žádat na celoroční činnosti, bez kterých by byla jejich budoucnost velmi nejistá. Příkladem je Ostravský Cooltour, který v době pandemie ukončil svou činnost.

Největším a také společným zdrojem financí je dotační program Ministerstva kultury České Republiky a Státní fond kultury. Grantový systém má v Čechách tradici až od roku 1992, kdy umožnil žádost občanským sdružením, obcím a okresům.²⁴ I přesto, že podpora kultury je tvořena jen z velmi malého procenta státního rozpočtu, představuje grantová podpora esenciální finanční zdroje pro neziskový sektor. V roce 2021 byly všechny tři instituce podpořeny z grantového fondu Ministerstva kultury.

Celkový finanční obnos, který se do tanečního okruhu v roce 2021 dostal byl 58 000 000 Kč. Z tohoto balíčku se do Move Ostrava dostalo 299 000 Kč, do jihlavského DIODU 230 000 a do Kredance 713 000. Move Ostrava žádal i v okruhu tanečních festivalů a na jejich Move Fest dostal dalších 575 000 Kč.

V roce 2022 se od Ministerstva kultury do taneční oblasti dostalo 49 431 122, což je oproti předešlému ročníku pokles. Move Ostrava dostal na celoroční aktivity 1 020 000 Kč a na festival Move fest dalších 665 000, tudíž má Move Ostrava v letošním roce o hodně větší rozpočet pro budování scény současného tance. Jihlavský DIOD letos dostal podporu ve výši 235 000 Kč, což je bez pěti tisíc totožná částka jako v roce 2021. Kredance se v roce 2022 ve vyhlášení grantové podpory neobjevil, ale Ministerstvo kultury není jediným finančním podporovatelem nezávislých scén.

Společné mají organizace i strategie dofinancování svých rozpočtů. Některé spolky doplňují svůj rozpočet ze vstupného na představení a z výtěku divadelních

²⁴ Bohumil Nekolný – Jiří Srstka – David Kašpar – Petr Prokop – Jiří Sulženko – Michal Lázňovský – Jiří Pokorný. *Kontext provozování divadla v ČR*. Praha: AMU, 2018. Produkce a management divadla v ČR, s. 40.

barů. Pravidelně se v jejich programu objevují akce komunitního rázu, které pěstují základnu posluchačů a ukazují jim přívětivost organizací k jeho divákům. Spolky jsou také nuceny dělat kompromisy mezi vlastním přesvědčením a finančním přežitím.

I přes finanční injekce od státu a různých mezinárodních grantů mi každý zástupce neziskové organizace, se kterým jsem vedl rozhovor, potvrdil, že finanční ohodnocení stále neodpovídá práci, kterou musí vykonávat. Neziskový sektor kultury v regionech tím zůstává jako finančně podceňované odvětví. Hlavní produkční spolky tak podporují nezávislou kulturu z vlastního přesvědčení a lásky k oboru, což z nezávislého umění trochu tvoří zájmovou činnost.²⁵ Bez jejich neúnavného nasazení by ale kultura v regionech stagnovala a diváci se nemohli posunout dál v chápání divadelního umění.

Jako poslední společný jmenovatel, který proplétá všechny tři organizace a všechny tři osoby, se kterými jsem vedl rozhovor o fungování scén. Každý z nich mi řekl, že i přes veškerou námahu a nedocněnou práci, přes neustále měnící se situace a nenaplněné sály, je pro ně práce v nezávislém divadle smysluplná. Každý se s ohlednutím na odvedenou práci těšil i z malých úspěchů a potvrdil vliv současného umění na blízké okolí. Některé organizace jsou podporované městy, některé kraji, některé konkrétními subjekty, všichni se ale snaží táhnout za jeden provaz a ukazovat půvab a nutnost existence současného umění.

²⁵ HAYASHI, Lucie, Potenciál v kulturní politice, Živá Hudba 21, Vydává Hudební a taneční fakulta a Nakladatelství AMU, 2022, 21, ISBN 0514- 7735, str. 171

9. Závěr

Při hledání informací a výzkumu chodu neziskových organizací v regionech jsem byl více než překvapen, jak málo jsem toho o fungování kultury v regionech věděl. Největším překvapením pro mě ale bylo, s jakým nadšením mi ředitelé sdělovali informace a těšili se z mého zájmu o jejich aktivity. Častokrát jsem čerpal z programů a internetových webů spolků, ale největší inspiraci a materiál pro mě byly právě rozhovory. O festivalu Tanec Praha již vyšlo několik publikací, kterým se mé úsilí nemůže vyrovnat. Proto jsem svou aktivitu směřoval spíše konkrétním organizacím, které podle mého názoru fungují ve stínu větších scén a městských divadel. Častokrát jsem narazil na prostory, o kterých jsem v životě neslyšel a těšil se jejich bohaté kulturní aktivitě. Práce mě obohatila v kulturním obzoru dění v regionech a zároveň inspirovala k regionální práci v mé budoucí kariéře.

Dalším překvapením pro mě byla historie festivalu Tanec Praha. Před svou prací jsem neměl tušení, za kolik věcí festivalu vděčíme a kolik věcí by se bez jeho aktivit nemohlo konat.

V úvodu své bakalářské práce jsem popisoval touhu vyzdvihnout práci produkčních a organizátorů akcí současného tance a divadla v regionech. V průběhu celého psaní jsem několikrát zmínil jejich vytrvalou práci, která napomáhá udržování současné situace. To vše zní ctnostně a působí to jako velká odměna pro tvrdě pracující lid. Důsledkem stálé nutnosti bojovat za kulturu na magistrátech, městských úřadech a institucích ale zapříčiňuje často objevující se syndrom vyhoření. Při bližším pohledu do fungování organizací jsem si nemohl nepovšimnout pravidelného vyměňování vedoucích pozic po cca jedné dekádě. Sám Adam Hruška mi potvrdil, že práce nezávislého divadla je krásná, ale nejde dělat navždy. Zaměstnanec takové instituce není jen produkčním, ale často zastává několik pozic najednou a kolektivně napomáhá plynulému chodu. Dané pracovní hodiny jsou v tomto oboru také utopickou ideou, která bohužel není reálně proveditelná.

Práce manažerů, produkčních, lektorů pohybových workshopů i dobrovolníků, kteří se podílí na chodu a rozvoji neziskových center je podle mého názoru důležitá hlavně pro svou aktuálnost a lidskost. Generace mých vrstevníků o současném divadle ale bohužel stále mluví jako o alternativním a divném žánru, jelikož se ve společnosti neoznačuje jako právoplatná součást divadla. Školní zájezdy navštěvují jen velké scény s klasickou produkcí a k

nezávislé tvorbě se většinou dostávají pouze studenti umění. Není divu, že reakce mých přátel v Českých Budějovicích na první představení současného tance byla tak silná. Domnívám se, že všichni nejlépe dokážeme pochopit své vrstevníky, stejně jako k nám nejvíce promlouvá hudba a filmová tvorba autorů ve stejné životní situaci, ve které se ocitáme my sami. Současný tanec do našich životů přináší pochopení současné situace a rozklíčuje pro nás témata, které sami v záplavě informací nestíháme luštit. Pocit pochopení mezi divákem a performerem se podle mě nemůže propojit lépe než u této formy divadla.

Svou prací bych chtěl vyjádřit svůj respekt každému, kdo se kdy podílel na popularizaci a šíření jakéhokoliv druhu současného divadla v regionech. Díky těmto lidem můžeme navazovat na předešlou práci a jsme inspirováni k další práci s vidinou smysluplného konce.

Zdroje a prameny:

Literatura:

Dorota Gremlicová, Jaromír Havlík, Jan Hyvnar, Helena Kazárová, Matej Kratochvíl, Karel Lill, Ivica Liszkayová, Mats Nilsson, Viktor Pantucek- Živá hudba, Praha, Hudební a Taneční fakulta a Nakladatelství AMU, 2022, 12, ISBN 0514-7735

Bohumil Nekolný – Jirí Srstka – David Kašpar – Petr Prokop – Jiří Sulženko – Michal Lázňovský – Jiří Pokorný. *Kontext provozování divadla v CR*. Praha: AMU, 2018. Produkce a management divadla v CR, s. 40.

Disertační práce:

OPAVSKÁ, Andrea. Český současný tanec v 90. letech 20. století: Diplomová práce. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Hudební fakulta, 2006, str. 22.

Webové stránky:

Daniela Machová: <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/pojdme-na-tanec-zabavny-manual-soucasneho-tance>.

<https://www.svestkovydvur.cz/rezidence/>

<https://www.svestkovydvur.cz/o-nas/>

<https://www.otevrenakultura.cz/cs/divadlo-29/o-nas>

<https://www.johancentrum.cz/o-nas-a1>

<https://industria.space/o-industre>

<http://www.novasit.cz/novinky/kulturni-strategie-v-regionech-cr.html>

<https://artinres.cz/rezidence/#rezidence+event-categories:tanec>

<https://danceatak.cz/contemporary-tance/>

https://tanecpraha.cz/cs/events-row?thisw=6&field_event_place_target_id=All&field_event_dramaturgie_festival_tid=All&programtype=1&city=4

<https://www.ndm.cz/cz/osoba/1256-drimalova-lenka.html>

<https://www.moveostrava.cz/company>

<https://www.movefest.cz/o-move-festu>

<https://www.movefest.cz/stromy>

<https://www.movefest.cz/passing-station>

<https://www.movefest.cz/hang-out>

<https://www.movefest.cz/johnny-jenny>

<https://www.tanecniaktuality.cz/reportaze/panelova-diskuze-writing-about-dance-nove-vyzvy-pro-umelce-i-kritiky>

<https://diod.cz/o-nas/>